

پایه :	۴	موضوع :	فقه ۲
تاریخ :	۸۹/۶/۲۷	ساعت :	۱۰/۳۰

نام کتاب: شرح لمعه، از کتاب الصوم تا کتاب المتاجر

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سوال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سوال آخر نمره داده نمی شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی:

۱. کدام گزینه، از طرق اثبات هلال ماه است؟ أ ۱/۴۰۱

أ. شیاع ☒ ب. تطوّق ☐ ج. عدد ☐ د. انتفاح ☐

۲. عند المشهور يجوز لمن حجّ ندباً مفرداً العدول إلى عمرة التمتع لكن لا يلبي بعد طوافه وسعيه فلو لبى بعدها ..... أ ۱/۴۷۱

أ. بطلت متعته وبقي على حجّه ☒ ب. بطلت متعته وحجّه ☐

ج. بطل حجّه وبقي على متعته ☐ د. بطلت متعته إن لبى بنية الحجّ ☐

۳. كفارة اليمين ..... ج ۲/۴۳ (ع: ۱ د: ۱)

أ. مرتبة فقط ☐ ب. مخيرة فقط ☐ ج. مخيرة ومرتبة ☒ د. كفارة الجمع ☐

۴. محلّ الشهادة على الشهادة، حقوق الناس ..... د ۲/۱۲۷ (ع: ۲ د: ۲)

أ. إذا كان مالا لا عقوبة ولا حقاً غير مالى ☐ ب. إذا كان مالا لا عقوبة أو حقاً غير مالى لا مالا ☐

ج. إذا كان عقوبة أو مالا لا حقاً غير مالى ☐ د. سواء كانت عقوبة أو حقاً غير مالى أو مالا ☒

تشریحی:

* ولو أفطر على محرّم مطلقاً أصلياً كان تحريره أم عرضياً فتلاث كفارات. ۱/۴۰۸

۱. عبارت را معنا کنید. برای هریک از حرام اصلی و حرام عارضی دو مثال بنویسید.

لو أفطر الصائم صومه بما لا يجوز عليه فعليه كفارة الجمع (عتق رقبة وصوم شهرين وإطعام ستين مسكيناً).

المحرّم الأصلي: كالزنا والإستماء وتناول مال الغير بغير إذنه وغبار ما لا يجوز تناوله ونخامة الرأس إذا صارت فى الفم كوطئ الزوجة فى الحيض إذا صارت فى الفم فى الحيض.

المحرّم العارضى: أكل ماله النجس - وطئ الزوجة فى الحيض.

* ويشترط فى صحّة الاعتكاف الصوم وإن لم يكن لأجله فلا يصحّ إلاّ من مكلف يصحّ منه الصوم فى زمان يصحّ صومه. ۱/۴۲۷

۲. عبارات «وإن لم يكن لأجله» و «فى زمان يصحّ صومه» را توضیح دهید.

منظور از عبارت اول: در اعتكاف لازم نیست روزه به نیت اعتكاف باشد بلکه اگر روزه دیگری مثل روزه نذر یا قضاء هم باشد اعتكاف صحیح است.

منظور از عبارت دوم: شخص باید اعتكاف را در حالی انجام دهد که بتواند روزه بگیرد و صحیح باشد؛ مثل زن که گرچه مکلف است اما اگر اعتكاف او در زمان حیض واقع شود، چون نمی تواند روزه بگیرد، اعتكاف او نیز باطل می شود.

۳. قرآن در طواف را توضیح داده، حکم آن در هریک از طواف واجب و مستحبّ را بنویسید. ۱/۵۱۱

القرآن بین اسبوعین بحيث لا يجعل بينهما تراخياً وقد يطلق على الزيادة عن العدد مطلقاً (مبطل فى طواف الفريضة ولا بأس به فى النافلة).

۴. زمان اختیاری و اضطراری وقوف در هریک از عرفه و مشعر را بنویسید. ۱/۵۲۲

فاختیاری عرفه ما بین الزوال والغروب، واختیاری المشعر ما بین طلوع الفجر وطلوع الشمس. واضطراری عرفه لیلة النحر من الغروب إلى الفجر واضطراری المشعر من طلوع شمسہ إلى زواله وله اضطراری آخر أقوى منه وهو اضطراری عرفه لیلة النحر.

* (من نف ریشه من حمام الحرم فعلیه صدقة بتلك اليد الجانية) وليس فی العبارة [أى عبارة الشهيد الأول] أنه نتفها باليد حتى يشير إليها بل هی أعم ... والرواية وردت بأنه يتصدق باليد الجانية وهی سالمة من الإيراد. ۱/۵۶۷ (ع: ۲: ۲)

۵. أ. ایراد شهید ثانی به عبارت شهید اول چیست؟ ب. چرا این ایراد بر روایت وارد نیست؟

أ. تعبیر به «من نف ریشه» اعم است از اینکه کندن پر به دست باشد یا به غیر آن بنا بر این در «تلك اليد الجانية» به مشکل برمی خوریم چون در سابق بحث از کندن به دست نبوده تا «تلك» اشاره به آن باشد.
ب. در روایت، اسم اشاره نیامده تا در مشار الیه به مشکل برخورد کنیم.

* وأقله مرة فی کل عام لقوله تعالى: «فإذا انسلخ الأشهر الحرم فاقتلوا المشركين» أوجب بعد انسلخها الجهاد وجعله شرطاً. ۲/۱۰ (ع: ۲: ۲)

۶. أ. چگونه می توان به وسیله آیه مذکور استدلال کرد هر سال جهاد واجب است؟ ب. چرا تکرار جهاد در یک سال واجب نیست؟

أ. إن الله تعالى قيّد الوجوب بانسلاخ الأشهر الحرم (وجعل انسلخ الأشهر الحرم شرطاً لوجوب الجهاد) فيجب الجهاد كلما وقع الشرط.
ب. ولا يتكرر بذلك بقية العام لعدم إفادة مطلق الأمر التكرار.

۷. أ. صفات مفتی را بنویسید. ب. دو مورد از موارد اقامه حدّ توسط غیر مفتی را نام ببرید. (ع: ۱: ۲) ۲/۳۸ و ۳۷

أ. هو الإيمان والعدالة ومعرفة الأحكام بالدليل والقدرة على ردّ الفروع إلى الأصول.
ب. ويجوز للزوج إقامة الحدّ على زوجته والوالد على ولده والسيد على عبده.

۸. قاضی تحکیم را تعریف کنید. چرا در زمان غیبت، قاضی تحکیم متصوّر نیست؟ ۲/۷۶

قاضی التحکیم وهو الذی تراضی به الخصمان لیحكم بينهما مع وجود قاض منصوب من قبل الإمام علیه السلام.
إن قاضی التحکیم لا يتصور فی حال الغيبة لأنه إن كان مجتهداً نفذ حكمه بغیر تحکیم وإلا لم ينفذ حكمه مطلقاً اجماعاً.

* القسمة وهی تمییز أحد النصیبين عن الآخر وليست بیعاً وإن كان فیها ردّ ... ۲/۱۰۵ (ع: ۱: ۱)

۹. چرا قسمت، بیع نیست؟

لأنها لا تفتقر إلى صیغة ویدخلها الاجبار ویلزمها ویقتدر أحد النصیبين بقدر الآخر والبیع لیس فیہ شیء من ذلك.